

Messianism och dess invertering

Messianism är tron på en makt som ska rädda oss. Messias kommer från hebreiska (משיח, moshiach,) "den smorde". Smord förstås som den rättmätiga kungen, den som är smord att bli vår kung. Messianism blir då tron på den legitima makten. Tron på den rättmätiga makten som ska rädda oss.

Starka messianistiska trosriktningar idag är tron på nationalstaten och ledarskapet. Messianism inom marxism har varit tron på den framtida revolutionen som ska befria arbetare och förtryckta. Fler socialister idag har nog starkare messianistisk tro till lönearbete och parlament. Möjligen har rättigheter blivit messianism inom delar av hbtq och antirasism.

I judendom, kristendom, islam och socialism har det alltid funnits anarkistiska strömningar som poetiskt inverterar betydelsen av messianism: Den fattige är vår kung. Icke våldet är vår krigsmakt. Sårbarheten är vår styrka. Försoningen är vårt försvar. Det demokratiska samtalet är vår chef. Gästfriheten är vår nationalstat. Civil olydnad är vår domstol. Friheten är vårt fängelse. Queer är vår norm. Ansvar för vår medmänniska är vår diktator. Befrielsen är vår regering. Solidariteten är vår gud.

Vi får därmed två motsägande messianistiska rörelser. Tron på en makt som ska rädda oss och tron på ett olydigt ansvar att tillsammans organisera befrielse.

Per Herngren

2017 04 24, version 0.1.1

Biskopsmötet uttalar sig om civil

olydnad

Biskopsmötets uttalande om civil olydnad lyder enligt följande:

Biskopsmötet 2 september 1998

I ett brev till biskopsmötet har Plogbillsgruppen Corpus Christi ställt några frågor om bruket av civil olydnad och arbetet för ett totalt avskaffande av kärnvapnen. Biskopsmötet har uppdragit till mig att sammanfatta de överväganden som gjordes i diskussionen i biskopsmötet den 17 augusti i år.

Biskopsmötet står bakom kraven på ett totalt avskaffande av kärnvapnen. Det är en hållning som biskoparna delar med många människor av god vilja som söker efter vägar för att befordra nedrustning och fred. Folklig opinionsbildning behövs för att fortsatt nedrustning skall beslutas. Den senaste utvecklingen med en utökning av länder med tillgång till kärnvapentechnologi väcker oro.

Vad gäller civil olydnad kan sådana icke-våldsmetoder ibland vara verksamma för att väcka opinion eller påverka utvecklingen i en viss fråga. Det går dock ej att generellt uttala ett oinskränkt stöd för civil olydnad, utan saken måste bedömas från varje enskilt fall. Icke-våldsmetoder legitimerar ej förstörelse av material eller åtgärder som går ut över eller kränker tredje mans rätt. Ett rättssamhälles lagar gäller även för kyrkorna och dessas folk. Ett gott syfte för en handling gör inte i sig att lagbrott legitimeras. För den som för sitt samvetes skull tvingas att vidta något som strider mot lagen kan kyrkan vara ett pastoralt stöd.

Med bästa hälsningar

Klas Hanson, sekreterare" Biskopsmötet,

Sysslomansg 4, 751 70 Uppsala, 018-16 95 00, fax 018-16 96 25.

Pressmeddelande 23 september 1998

Biskopsmötet uttalar sig om civil olydnad

Kristna Freds arbetsgrupp för ickevåldsmotstånd stöder Biskopsmötets uttalande

Domaren dömde i måndags, 21 september, att Kristna Fredsrörelsens medlem Annika Spalde, katolik från Göteborg, ska hållas kvar i häkte tills vidare, förmodligen fram till rättegången om ca 6 månader. Hon är gripen för att med Plogbillsgruppen Bröd inte Bomber symboliskt börjat nedmontera det militära varv i Barrow, England där kärnvapenubåten Trident byggs. Biskoparna i Sverige har diskuterat plogbillsrörelsens Tridentkampanj och gjort ett principiellt uttalande om civil olydnad (se nedan).

För att ge Annika Spalde stöd under fångenskapen och arbeta vidare med frågor kring rättvisa och fred har det i Kristna Freds bildats en arbetsgrupp för civil olydnad. Gruppen har tagit namnet Smederna - Kristna Freds arbetsgrupp för ickevåldsmotstånd.

- Annika Spalde utmanar vår lydnad och vår passivitet. Vi vill ge vårt stöd till henne och de två andra i plogbillsgruppen genom att lyfta fram de etiska frågorna kring civil olydnad, menar Klaus Engell som studerar till präst i Göteborg.

I samband med att några av deras präster och medlemmar deltar i Plogbillsrörelsens Tridentkampanj har Biskopsmötet nyligen skrivit ett uttalande om civil olydnad. Uttalandet finns till sin fulla längd nedan.

- Smederna - Kristna Freds arbetsgrupp för ickevåldsmotstånd vill ge sitt stöd till biskoparna genom ett eget uttalande, säger Fredrik Ivarsson, präst i Kortedala. Vi menar att plogbillsrörelsens arbetssätt stämmer överens med biskoparnas kriterier för civil olydnad. Vi är dock oroadе för tendenser bland exempelvis de av media kallade militanta veganer som i hemlighet vandaliserar lastbilar. Vi är därför tacksamma för att Biskopsmötet ger kriterier för hur civil olydnad kan användas.

Information kontakta: Fredrik Ivarsson 031-330 43 31, Per Herngren 0704-272 282, Hans Leander 031-330 62 42

Biskopsmötet ger förutsättningarna för civil olydnad

Uttalande av Smederna – Kristna Freds arbetsgrupp för ickevåldsmotstånd

Fängslandet av katoliken Annika Spalde och hennes vänner för deras plogbillsaktion mot Tridentubåtar utmanar oss att rannsaka oss själva. Vi åtnjuter en privilegierad frihet i ett av världens rika länder, medan människor dagligen svälter ihjäl och dödas i krig. Men deras civila olydnad väcker också frågan om vilka metoder som är riktiga.

Civil olydnad kan lika lite som lydnad vara rätt och riktigt i sig. Varje handling om den så innebär lydnad eller olydnad måste bedömas utifrån etiska kriterier. Inom plogbillsrörelsen har vi med oro sett hur grupper som ibland kan ha ett gott syfte, använder sig av vandalism och hemliga aktioner.

Vi tar avstånd från sabotage som per definition är hemligt. Vi tar också avstånd från förstörelse av materiel som kan användas konstruktivt. I en demokrati ska samhället förändras med hjälp av dialog och gemensamma beslut. Varje politisk handling måste därför vara symbolisk. Den måste öppna upp för samtal som kan leda till bättre och mer demokratiskt förankrade beslut.

Därför är vi tacksamma för att Biskopsmötet ger etiska och demokratiska kriterier för hur civil olydnad kan användas. Biskopsmötet visar både på möjligheter med, men också på viktiga gränser för civil olydnad.

Biskoparna visar att ändamålet inte kan helga medlen. Ett gott syfte gör inte en felaktig handling rätt. Exempelvis måste Plogbillsgruppen Bröd inte Bombers nedmontering av Tridentvarvet i England därför vara rätt i sig för att vi ska kunna stödja deras aktion. Deras handling var öppen. De vill ha en dialog. De såg noga till att deras beteende var fredligt. Ingen skulle känna sig hotad. Mål och medel stämmer överens.

Biskopsmötet uttalar sitt stöd för total avrustning av kärnvapen. De maskiner och det varv i Barrow som plogbillsgruppen börjat nedmontera har som enda syfte att bygga kärnvapenubåtar. Vi menar att en nedmontering därför är nödvändig. Gruppen valde att inte förstöra något utan bara symboliskt plocka isär maskindelar. Detta stärker symbolvärdet i aktionen. Det visar på respekt för motparten och ett hopp om att maskinerna faktiskt skall kunna användas i fredligt syfte.

Vi menar precis som Biskopsmötet att det är fel att förstöra egendom. Vandalism skapar inte förtroende och förståelse. Civil olydnad måste syfta till dialog som kan leda till en överenskommelse. Vi tar därför avstånd från den hemliga vandalism bland en där till exempel glasrutor och lastbilar förstörs.

Vapen som är till för att döda människor bör däremot inte ses som egendom. De är till för att förstöra egendom. Vapen ska snarare ses som antiegendom och antiliv. Vapen omöjliggör dialog. Vi kan inte komma överens med någon vi dödat. En avrustning av kärnvapen kan därför vara nödvändigt för att skydda liv.

Frågorna kring civil olydnad är inte enkla. Vi har dock var och en ett etiskt ansvar att handla rätt. Det som står i lagen är inte alltid det etiskt rätta. Att brittisk lag tillåter kärnvapen innebär inte att kärnvapen är etiskt försvarbara. Tron att lag och rätt är identiska kallas för rättspositivism. Men det tycks ha dykt upp en motsvarande tro att motstånd och rätt är identiska. Så kan inte vara fallet. Inte heller aktivister har patent på sanningen. Genom civil olydnad kan den etiska frågan komma upp på dagordningen. I den diskussionen måste vi sätta de förtryckta och hungrande främst. Tillsammans har vi möjlighet att diskutera oss fram till oväntade lösningar. Det till synes omöjliga kan bli möjligt.

Smederna – Kristna Freds arbetsgrupp för ickevåldsmotstånd

Fredrik Ivarsson, präst i Svenska kyrkan

Klaus Engel, prästkandidat i Svenska kyrkan

Per Herngren, lekman i Missionsförbundet

Hans Leander, pastorskandidat i Missionsförbundet

Mikael Lindgren, biträdande kyrkvaktmästare i Missionsförbundet

Reträtt för kyrkor om ickevåld &

civilkurage

- Hur kan ickevåld bryta tystnadskultur i kyrkor?
- Vad har Gandhi, queer och feminism med varandra att göra?

Arrangera reträtt om ickevåld i din församling eller i din kommunitet. Reträtterna har som tema motstånd och ickevåld i den kristna traditionen. Vi reflekterar över vad det kristna budskapet innebär i dagens värld och hur vi kan och bör agera inför våld och orättvisor. Förutom reflektioner blir det tid för bön, tystnad, tid i ensamhet och samtal med varandra.

Tid: Reträtterna är från en till sju dagar.

Reflektion

Icke våldets kristna tradition, vad kan vi lära oss av de kända kristna pacifisterna? (Dorothy Day, Martin Luther King, Thomas Merton, bröderna Berrigan m fl)

Hur utmanar ickevåldet våra liv?

Hur hanterar vi vår rädsla inför motståndets konsekvenser?

Träning i ickevåld och konflikthantering

Gnostikerna har fel igen. Konferenser, upplysning, föredrag, information, andlig utveckling och medvetandegörande används i tron att det kommer tillrätta med våld, mobbning, förtal, sexism och trakasserier. Traditionen av ickevåld har gått åt andra hållet. Vi kan inte lära oss cykla bara genom insikter och föredrag. Vi behöver öva. Samma sak gäller färdigheter i att vara medmänniska, som att exempelvis stoppa mobbning eller motverka sexism. Under de senaste trettio åren har därför tränare från hela världen utvecklat metoder att öva i ickevåld.

Kurs i att hantera mobbning och förtal

Teori och övningar där vi lär oss att ingripa utan att fastna i defensiva eller våldsamma mönster.

Vi får öva oss på nya ickevåldsliga och feministiska metoder för beslut, som konsensus, stämningsunderlättare, sexismobservatörer, förslags- och beslutsrundor, personlig rapport, medling, principstyrda förhandlingar.

Kurs i ickevåld och civil olydnad

Kyrkoledare från hela världen (Uppsala 1983) och de svenska kyrkorna (J83, Jönköping 1983) har genom Liv & Freddokumentet uppmanat sina medlemmar att pröva ickevåld och civil olydnad som effektiv metod mot kärnvapen. I Sverige har de svenskkyrkliga biskoparna 1998 lyft fram civil olydnad som effektiv metod även för andra frågor. Men civil olydnad får inte användas lättvindigt eller oförberett. Församlingarna har ansvar att förbereda sina medlemmar.

Kursen tar upp samtal om misstag och erfarenheter av civil olydnad. Öppenhet, ickevåld, demokrati diskuteras. Vi övar oss i att uppträda lugnt och civiliserat i stressade situationer. Vi övar oss också i metoder att motverka våld från de egna eller åskådare.

Kostnader

Vi försöker hålla omkostnaderna låga. Ingen i får någon egen vinning från kurser och reträtter.